

ČLENOVIA REDAKČ. RADY:

Ing. Milan Jakubík
Mgr. Ján Slosiarik
Beáta Pavúková
Martina Kolényová
Adriána Kormanová
Mgr. art. Rastislav Kyslý

OBSAH:

- Príhovor starostu
- Očami starostu
- Zo života v obci
- Historické okienko
- Spolky
- Príspevky čitateľov
- Asistované čítanie
- Šport
- Oznam
- Štatistika

Č. VYDANIA
EV 5747/19
DÁTUM VYDANIA
28.05.2021
ROČNÍK
tretí
PORADOVÉ Č.:
5/2021
ISSN
ISSN 2644-481X

VYDAVATEL:

Obec Dobrá Niva
Nám. SNP 47/9
962 61 Dobrá Niva

IČO:
00319830

DOBRONIVSKÉ noviny

MESAČNÍK O TOM, ČO SA V OBCI DOBRÁ NIVA - DEDINA ROKA 2009 DEJE

PRÍHOVOR STAROSTU

Drahí Dobronivčania,

končí sa nám krásny, rozkvitnutý, zelený mesiac máj a Vám sa dostalo do rúk ďalšie vydanie Dobronivských novín, v ktorom sa dočítate o informáciách, ktoré sa stali v našej obci, a ktoré sa chystajú v nasledujúcom období.

V príhovore by som sa chcel venovať dvom udalostiam tohto mesiaca. Prvou a tou najvýznamnejšou z pohľadu histórie je určite Deň víťazstva nad fašizmom, ktorý znamenal aj ukončenie bojov II. sv. vojny na európskom kontinente. Pozerajúc sa pri pietnych aktoch na rednúce rady tých, ktorí si tieto významné dni histórie celého ľudstva pripomínajú, sa v človeku právom začne prebúdať neistota nad budúcnosťou, nakoľko stredné a mladšie generácie ľudí (čest výnimkám!) strácajú kontakt s týmto mílnikom dejín a prehľad nad tým, čo sa vlastne v období 1939-1945 stalo a aké

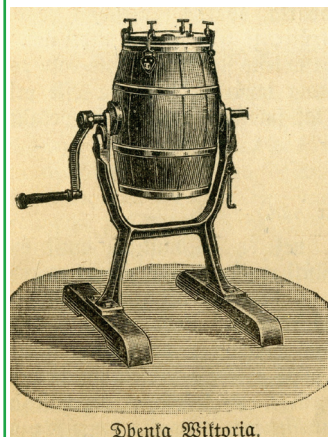
udalosti tomu predchádzali. Súvislosti, na základe ktorých nastúpil diktátorský režim, ktorý má na svedomí najkrvavejší globálny konflikt v dejinách a následné udalosti, nemajú slúžiť len k vedeckej práci úzkej skupiny historikov či záujemcov o túto časť histórie, zberateľov historických artefaktov, či ako námet pre filmárov. Udalosti, ktoré sa odohrali po prvej svetovej vojne mali na svedomí expanziu totalitného režimu, ktorý rozpútal najväčší vojnový konflikt v histórii ľudstva s nespočtým množstvom obetí na ľudských životoch, traumách obyvateľstva a obrovských materiálnych škodách. Mnohí sa domnievajú, že táto kapitola dejín je už dávno uzavretá a súčasnosti sa netýka. Použijem správne kladené otázky známeho politológa a jeho stručnú odpoveď: „Odkiaľ však berieme tú sebateďomú istotu, že totalita je uzavretá kapitola dejín, ktorá by sa mohla pokúsiť

o nový rozmach len podľa dobre známej rovnakej schémy? Vieme zodpovedne posúdiť charakter vývoja, ktorý sa odohráva práve v tomto čase? Dá sa konštatovať, že nová forma totality má dnes oveľa väčšie šance na úspech ako nacistická či bolševická diktatúra. Fašizmom sa doteraz nikdy (ani v časoch najväčšieho rozmachu Tretej ríše) nepodarilo získať dominantné postavenie v globálnom meradle, lebo vždy sa našla veľmi silná opozícia, ktorá odmietla jej ideológiu a bránila svoje postavenie. Dnes je však situácia odlišná. Pre totalitárne vízie je charakteristická viera v konečné usporiadanie ľudstva. Hitler sníval, že vybuduje tisícročnú ríšu, bolševici verili v komunizmus ako najvyšší civilizačný systém a neoliberali tvrdia, že voľný trh znamená koniec dejín. Ten, kto naivne stotožňuje fašizmus s nacistickými symbolmi a hajlujúcimi skinmi, zrejme nebude schopný rozpoznať varovné signály prichádzajúce zvnútra

ŠPORT

HISTORICKÉ OKIENKO

NÁVRAT-RDZO

ra súčasného režimu, ktorý nesmeruje k väčšej slobode, ale k väčšiemu útlaku. Veľké zločinné systémy, ako bol nacizmus, prišli k moci práve v čase, keď väčšina ľudí nebola na ne ani teoreticky, ani prakticky pripravená. Zjavili sa ako blesk z jasného neba. Prekvapili takmer všetkých, ktorí nemohli uveriť, že by človek vedel preukázať toľko náchylnosti ku zlu, toľko „mocibažnosti“, toľko nevšímavosti k právam slabších a toľko túžby po podriadenosti. A práve toto prekvapenie sa stalo východiskom teoretického nepochopenia problému, ktoré pretrváva dodnes...“ Preto treba byť ostražitými, a pamätať, že Deň víťazstva nad fašizmom sa týka nás všetkých a nielen tých, ktorých zaujíma dianie II. sv. vojny. Bolo by veľkou chybou spájať si tento deň iba s aktom kladenia vencov na pietnych miestach. Je do deň, kedy si ľudstvo pripomína porážku totalitného diktátorského režimu s jeho obrovským počtom obetí a ľudia by mali paralelne pravdivo-bez zľahčovania skutočností porovnať udalosti, ktoré predchádzali nástupu tohto režimu so súčasnosťou vo všetkých súvislostiach. Túto konfrontáciu musíme urobiť pravdivo, ak sa chce-

me vyhnúť chybným krokom z nie až tak dávnej minulosti, ktoré by mohli ohroziť a poznačiť aj nasledujúce generácie. Je potrebné tejto téme aj v školských osnovách nechať väčší priestor a rovnako je potrebné pre každého v tejto dobe, aby viac času venoval vlastnej osvete, duchovnému rastu a nezameriaval sa iba na zháňanie materiálnych potrieb a pasívnemu oddychu. Tu sa chcem poďakovať všetkým, ktorí si prišli takto pripomenúť a uctiť Deň víťazstva nad fašizmom k pomníku padlým 7.5.2021 najmä členom organizácie SZPB v Dobrej Nive, členom Únie vojnových veteránov, poslancami obecného zastupiteľstva v Dobrej Nive, iným zúčastneným a vedeniu ZŠ s MŠ J. S. Neresníckeho v Dobrej Nive za zorganizovanie tematického stretnutia žiakov a rodičov pri príležitosti ukončenia II. sv. vojny. Veríme, že aj tieto aktivity vzbudia záujem nielen u mladšej generácie o dianie v spoločnosti a naučia si viac vážiť slobodu a mier.

Druhou udalosťou, ktorej sa chcem v príhovore venovať sú ľudové zvyky spojené s mesiacom máj. Máj je od pradávna nazývaný najkrajším mesiacom v roku, či mesiacom lásky. Jeho súčasťou,

najmä na dedinách, boli vždy aj tradície stavania a rúcania májov. Podľa zaužívaných tradícií ich stavali vždy mládeňci svojim vyvoleným resp. dievčatám „súcim na vydaj“ v noci z 30.4. na 1.5. a jeden najväčší – hlavný máj bol symbolicky postavený v strede dediny. Pestrými stuhami vyzdobené máje stáli na svojich miestach a skrášľovali dedinu až do poslednej soboty v mesiaci, kedy ich išli mládeňci v krojoch s veselým spevom za doprovodu živého hudby na vyzdobenom voze ťahanom koňmi rúcať. Táto tradícia sa odovzdávala z roka na rok ako štafeta ďalším mládencom. Patrím ku generácii, ktorá prevzala tieto zvyky od starších kamarátov a asi po dvoch rokoch nášho „kralovania“ sme žezlo odovzdali ďalším. A je mi naozaj nesmierne ľúto, že táto krásna starodávna tradícia, ktorá prežila desiatky generácií, prežila ťažké časy chudoby, prežila vojny, prežila bezproblémov totalitné režimy, ale stroskotala v dobe mieru a slobody na nezáujem mladšej generácie. Nezáujem ľudí o históriu, nezáujem o vlastnú kultúru, tradície a zvyky, ktoré dávajú ľuďom ich vlastnú identitu môže v budúcnosti zanechať nenapraviteľné škody na celých generáciách

a v konečnom dôsledku aj na národe. V súčasnosti aspoň takou malou náplastou môže byť ešte vôľa pár už nie mládenčov, ale chlapov, ktorí si ctia tradície našich predkov a keď už mládeňci, nevieme z akých dôvodov, sa nechcú podieľať na šírení tejto tradície, tak aspoň oni postavili dva hlavné máje a takýmto symbolickým spôsobom zachránili česť tejto tradície. Tu sa chcem poďakovať najmä hlavnému aktérovi - poslancovi Rastovi Kyslému za zorganizovanie, Ľubovi Cibulovi, ako aj ostatným chlapom, ktorí sa pričínili o to, aby aj na Dobrej Nive mohol byť postavený „máj“. Máje sme postavili dva, avšak na druhý deň počas silného vetra jeden zvalilo a zlámalo a o pár dní počas búrky zlomilo vrcholec aj na druhom máji. Poverčivý človek by povedal, že toto bolo znamenie, že máje nemajú stavať chlapi tridsiatnici, štyridsiatnici a ženáci, ale mládeňci. Preto verím tomu, že tento stav je len dočasný a čoskoro, už budúci rok sa nájde partia mládenčov, ktorí túto krásnu tradíciu znovu oživia a nielen na námestí, ale aj pred domami dievčienec budú znovu vztýčené máje. Prajem Vám všetko dobré.

*Ing. Milan Jakubík
starosta obce*

OČAMI STAROSTU

V nasledujúcich riadkoch sa dočítate informácie k udalostiam minulého mesiaca, ako aj k tým, čo najbližšie očakávame.

Testovanie na Covid 19 – našťastie sa situácia v súvislosti s pandémiou zlepšuje a tak pociťujeme uvoľnenie tvrdých opatrení takmer na každom kroku. Keďže následkom zlepšujúcej sa situácie došlo k zrušeniu výnimčného nočného stavu a zmierneniu opatrení, tak sme ihneď na to zareagovali aj so zmiernením opatrení pri fungovaní obecného úradu. Od začiatku mája sa otvoril obecný úrad a je možné vybaviť svoje záležitosti aj v kancelárii prvého kontaktu a v pokladni. Keďže už nie je potrebné pri väčšine činností sa preukazovať nega-

tívnym výsledkom testu, tak sme po cca 15-tich týždňoch zrušili aj obe odberné miesta. Veríme, že situácia sa už bude iba zlepšovať a k opatreniam, ktoré boli sa vrátíme už iba v spomienkach. Tu by som sa ešte raz chcel poďakovať všetkým ľuďom, ktorí sa chodili testovať za ich trpezlivosť, ochotu a zodpovednosť, členom oboch odberových tímov (zdravotníkom, administratívnym, členom DHZ a dobrovoľníkom) za to, že počas tohto obdobia (niektorí z nich každý víkend!) a v plnom nasadení plnili túto „dobrovoľnú“ povinnosť najlepšie ako vedeli. Veľké poďakovanie patrí aj mojim kolegyniam a kolegom, ktorí počas týždňa robili mravenčiu prácu (najmä prípravu databáz), aby

testovanie počas testovacích dní prebiehalo bez problémov a bez prestojov.

Kanalizácia – prebiehajú projekčné práce pre III. etapu kanalizácie (Malá strana), kde je potrebné doprojektovať časť kanalizácie od začiatku obce v smere od Krupiny po Jednotu, dimenziou zväčšiť potrubia v tých častiach, ktoré sa budú pripájať na nové IBV, ako aj ich následné dopojenie do ČOV. V rámci tejto etapy prác bolo potrebné od nás, aby sme geometricky zamerali existujúce inžinierske siete (plyn a vodu) a tie poslali projektantovi. Zameranie plynu už prebehlo v apríli a zameranie vodovodu v máji. Momentálne sa dáta spracúvajú a pripravuje projekt sa do ďalšej fázy. V rámci IV. etapy kanalizácie (Veľká strana) sme získali všetky

potrebné povolenia, prebehlo územné konanie a momentálne je cez verejnú vyhlášku vyvesené stavebné povolenie, ktoré nadobudne právoplatnosť začiatkom júna. Čiže postupne podstupujeme všetky potrebné kroky k príprave, aby sme sa mohli uchádzať o dotáciu keď vyjde výzva na verejnú kanalizáciu v našej obci. Veríme tomu, že financie aj z fondu obnovy, ktorých značná časť má byť pretransformovaná aj do zelenej ekonomiky sa odzrkadlí v uvoľnení byrokratických opatrení, ktoré bránili získaniu týchto finančných prostriedkov.

Dom služieb – v týchto dňoch podávame žiadosť o úver zo ŠFRB a dotáciu z ministerstva výstavby pre rekonštrukciu dvoch podlaží domu služieb na výstavbu ôsmich dvojizbových nájom-

ných bytov. Predpokladaný termín realizácie bude do desiatich mesiacov od potvrdenia schválenia úveru ŠFRB a dotácie z ministerstva výstavby. Túto rekonštrukciu vo výške 345 tis. EUR bude realizovať náš nový obecný podnik Obecné služby Dobrá Niva, s.r.o.

Obecné služby Dobrá Niva, s.r.o. – tak ako bolo vyššie spomenuté, tento mesiac bola založená spoločnosť Obecné služby Dobrá Niva, s.r.o, ktorej 100% vlastníkom je Obec Dobrá Niva. Tento krok nám umožní jednoduchšiu a ekonomicky efektívnejšiu realizáciu zákaziek potrebných pre našu obec. Taktiež vie ponúknuť svoje služby iným obciam, či ich obyvateľom. Konateľom spoločnosti je Mgr. Jakub Ponický, ktorý už robí prvé manažérske kroky k spusteniu prevádzky novozaloženého podniku. Už od 1. 6. 2021 prijíma prvých zamestnancov, ktorí sa ihneď

pustia do opráv štyroch prepadnutých priepustov v obci (v Dubovskej ulici, na ceste smerom k Zbernému dvoru Dobrá Niva, v Šoltésovej ulici, v Mlynskej ulici), odvodneniu prístupovej cesty na Šoltésovej ulicu smerom od „starej cesty do Sásky“, ako aj oprave schodov na Školskú ulicu. Ďalšie zadelenie prác sa uvidí v priebehu nasledujúcich dní v závislosti od zahájenia prác v Dome služieb.

Zberný dvor Dobrá Niva a zber zeleného odpadu – ako ste si iste všetci všimli, tak už nie sú v obci rozmiestnené veľkoobjemové kontajnery pre zber zeleného odpadu. Počas vykonanej kontroly inšpekciou životného prostredia v našej obci zameranou na nakladanie s biologickým odpadom sme boli nimi upozornení, že takýto zber odpadu podľa ich názoru nemá právnu oporu v zákone a môže sa použiť iba ako kampanový zber odpadu, t. j. v

intervale 2 krát do roka. V tejto dobe sa intenzívne týmto problémom zaoberáme a hľadáme najvhodnejšie riešenia pre to, aby sme s týmto odpadom nakladali ekonomicky čo najefektívnejšie a zároveň spĺňali prísne kritéria zákona. Bližšie informácie sa dočítate v článku **NAKLADANIE S BIOLOGICKÝM ROZLOŽITELNÝM ODPADOM - UP OZORNENIE !**

Čistenie extravilánu obce – 1. 5. 2021 si sviatok práce, prácou uctilo viacero členov spolkov v Dobrej Nive, ktorí sa pustili do čistenia extravilánu v našom okolí od množstva odpadu, čo si tam „úmyselne zabudli“ niektorí naši spoluobčania, ktorým zrejme objem odpadových nádob a kapacita zberného dvora nepostačuje. Síce odpadu sa nazbiera stále dosť, ale potešujúce je, že je ho omnoho menej ako tomu bolo v minulosti. Preto sa chceme poďakovať všetkým

zúčastneným členom PZ Päť vrchov, Slovenského rybárskeho zväzu, ŠPORTKLU-BU Dobrá Niva, Dobronivskému spolku LZA, ako aj ostatným, ktorým záleží na čistom prostredí, v ktorom žijeme, za ich dobrovoľnú prácu, počas ktorej vyčistili okolie poľných a lesných ciest a okolie koryta potoka od cca 1,8 t odpadu. Poďakovanie patrí aj ZŠ s MŠ J. S. Neresnického v Dobrej Nive, ktorá s deťmi taktiež prispela k vyzbieraniu odpadu v okolí obce a Spolku dobronivských turistov.

Na záver - 1. 6. 2021 je dátum, ktorý patrí všetkým deťom. Chcem im preto popriať veľa zdravia, šťastia, lásky v živote, aby svojimi výsledkami a správaním robili radosť nielen svojim rodičom, ale aj všetkým v ich okolí.

*Ing. Milan Jakubík
starosta obce*

ZO ŽIVOTA V OBCI

Rokovanie na ministerstve dopravy ohľadom výstavby obchvatov mŕs a obcí na I/66

Vo štvrtok 13. 5. 2021 zástupcovia miest a obcí nášho regiónu rokovali priamo s najvyššími predstaviteľmi Ministerstva dopravy a výstavby SR a NDS ohľadom budúcnosti obchvatov Šiah, Krupiny, Zvolena a Dobrej Nivy, ako aj celkovo o reálnosti projektu R3 Zvolen-Šahy. Do stretnutia nikto z nás nešiel s

prehnaným optimizmom, no pravdivé slová, ktoré padali priamo z úst ministra a ostatných zúčastnených vrcholových predstaviteľov ministerstva a NDS, boli studenou sprchou pre každého, kto ich počul. Obrovské množstvo nedokončených projektov vysoko presahujúcich možnosti poddimenzovaného rozpočtu ministerstva dopravy do výstavby cestnej infraštruktúry, ako aj 0-ový prídel z niekoľko miliardového balíka z Fondu obnovy, mestá o obce nášho regiónu dostá-

vajú do nezávidenia hodnej situácie. Navyše informáciu, ktorú nám povedali, že cestný úsek od Šiah na sever vrátane Krupiny a Dobrej Nivy, nie je podľa ministerstva financií a Inštitútu hodnoty za peniaze súčasťou TEN-T koridoru a uvažuje sa aj s inými variantmi sever-juh, ako práve Zvolen-Šahy, nám doslova vyrazila dych, nakoľko tie, ktoré sa javia ako alternatívy sa ani s prižmúrením oboch očí nejavia ako reálne uskutočniteľné. A preto je možné medzi riadkami čítať, že ide zas iba o snahu odloženia tohto problému. V čo najkratšom čase sa budeme snažiť vyjednať rokovanie s predstaviteľmi ministerstva financií a inštitútu hodnoty za peniaze, aby sme argumentami vyvrátili akékoľvek pochybnosti o tom, či úsek I/66 Zvolen-Šahy je medzinárodným tranzitným koridorom. Je veľmi zvláštne, že všetci ľudia vidia, že hlavný koridor z Budapešti smerom na sever, ide koridorom Šahy - Zvolen, čomu na Maďarskej strane nasvedčujú kroky výstavby dvojprúdovej cesty, akurát naši odborníci z ministerstiev to akosi

nechcú vidieť. Polemizovať o tom, či od Šiah budovať cestu na Levice a z tadiaľ sa napojiť na Hronský Beňadik a do Zvolena, alebo odkloniť dopravu na Lučenec a z tadiaľ to zvieť cez R2 do Zvolena a nevidieť priame prepojenie po ceste I/66 je úplne cestné. Žiadny kamión, ktorý príde z Maďarska do Šiah a má cieľ v Poľsku, alebo hocikde inde aj na Slovensku na sever od Zvolena nepôjde ináč, ako po ceste I/66 smerom na Zvolen. Aj keď vybudujú diaľnicu zo Šiah po Hronský Beňadik, tranzitná doprava pôjde stále tou najkratšou cestou - len smerom na Zvolen. Je to prirodzený dopravný koridor, ktorý tu existuje nie rok, či dva, ale stáročia. Tak je skôr na polemiku, akých odborníkov to tu na Slovensku máme, čo rozhodujú od stola o týchto záležitostiach. Uvidíme, necháme sa prekvapiť ich argumentáciou. Použitím vojenskej terminológie: boj sa neskončil - pokračuje ďalej, akurát sa presunul na iné bojiisko.

*Ing. Milan Jakubík
starosta obce*

NAKLADANIE S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM ODPADOM

UPOZORNENIE !

Vážení občania obce, vzhľadom na prebiehajúce vegetačné obdobie a s tým pribúdajúce otázky ako nakladať s biologicky rozložiteľným odpadom (ďalej len „**zelený odpad**“) z Vašich zelených plôch pri rodinných domoch a záhradách si Vás dovoľujeme informovať ako je potrebné s týmto odpadom v obci nakladať.

Jedná sa o odpad ako každý iný, ktorý je vyprodukovaný súkromnou, alebo právnickou osobou. Za zelený odpad sa považuje hlavne odpad pozostávajúci z pokosenej trávy, odrezkov stromov a iných drevín, nespotrebovaných častí rastlín zo záhrad a podobne.

Správne spôsoby likvidácie zeleného odpadu v obci:

1. spôsob: na likvidáciu zeleného odpadu je zriadený a prístupný **ZBERNÝ DVOR DOBRÁ NIVA** (ďalej len „**zberný dvor**“), ktorý zriadila a prevádzkuje obec Dobrá Niva, kde ho môže každý občan odovzdať bezplatne. **Zelený odpad** si však musí každý občan na tento zberný dvor **naložiť, prepraviť a vyložiť individuálne na vlastné náklady**.

2. spôsob: likvidovať zelený odpad na vlastných kompostoviskách, ktoré si môžete vytvoriť na vlastných záhradách. Takáto forma likvidácie zeleného odpadu Vám ušetrí čas a financie potrebné na zber, spracovanie a odvoz odpadu na zberný dvor.

Neprávne spôsoby likvidácie zeleného odpadu v obci:

Likvidácia zeleného odpadu ukladaním do veľkoobjemových kontajnerov umiestnených po uliciach v obci, alebo jeho vývozom do extravilánu obce je v rozpore so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Likvidácia zeleného odpadu vypalovaním, spaľovaním je v rozpore so zákonom č. 314/2001 Z. z. pred požiarmi a môže byť podnetom na začatie správneho konania voči producentovi takéhoto odpadu.

Poznámka: pri kontrole nakladania so zeleným odpadom a následnom zistení nesprávnych spôsobov ich likvidácie môžu štátne orgány na úseku odpadového hospodárstva, životného prostredia a ochrany pred požiarmi uložiť obci pokuty.

Prevádzková doba – **Zberný dvor Dobrá Niva**

Druh zeleného odpadu – odrezky stromov a iných drevín

Pondelok 13:00 hod. – 17:00 hod.

Piatok 13:00 hod. – 17:00 hod.

Sobota 09:00 hod. – 13:00 hod. (prvá sobota v mesiaci)

Prevádzková doba – **areál obecnej pily (spodná brána od železničnej trate)**

Druh zeleného odpadu – tráva, nespotrebované časti rastlín zo záhrad a podobne

Pondelok 09:00 hod. – 17:00 hod.

Utorok 09:00 hod. – 15:00 hod.

Streda 09:00 hod. – 15:00 hod.

Štvrtok 09:00 hod. – 15:00 hod.

Piatok 09:00 hod. – 17:00 hod.

Sobota 09:00 hod. – 13:00 hod. (prvá sobota v mesiaci)

Poznámka: každý občan si musí trávu, nespotrebované časti rastlín zo záhrad a podobne naložiť, prepraviť a vyložiť individuálne na vlastné náklady, kde miesto vykládky bude označené smerovými tabuľkami.

Využite prosím možnosť likvidácie zeleného odpadu formou odovzdania na zbernom dvore, alebo zriadením vlastného kompostoviska, čím ušetríte obci finančné prostriedky na pokuty, ktoré môže obec využiť iným potrebnším spôsobom v obci a zachovajme si spoločne čistotu a bezpečnosť prostredia, v ktorom všetci žijeme.

Oslavy 76. výročia konca 2. svetovej vojny

V predvečer 76. výročia ukončenia 2. svetovej vojny v Európe sme si aj v Dobrej Nive pripomenuli tento významný medzník nielen v histórii Európy, ale predovšetkým vo vývoji našej spoločnosti a vyvrcholení nášho národnooslobodzovacieho zápasu proti fašistickej porobe. Tradičné oslavy tohto významného dňa, ktorý sa v obci vždy spájal aj s oslavou Dňa matiek a vystúpením detí v kultúrnom programe sa zredukovali len na polozenie

vencov ku pamätníku obetiam padlým v 1. a 2. svetovej vojne a slávnostné príhovory starostu obce Ing. Milana Jakubíka a predsedu ZO SZPB Mgr. Jána Slosiarika. Pietneho aktu sa zúčastnili aj viacerí členovia organizácie i ďalší spoluobčania, ktorých tento deň nenecháva ľahostajnými. Obidvaja rečníci vo svojich príhovoroch upriamili pozornosť na možný nástup skrytých foriem fašistickej ideológie a tiež na to, že je potrebné začať si klásť otázku, čo bude s našou krajinou o takých 10 – 20 rokov. Aké hodnoty

bude naša spoločnosť vyznávať, keď pamätníci minulej doby odídu a nastúpia novodobí vykladači dejín. Je preto úloha nás všetkých aktívne obhajovať myšlienky mierového spolunažívania. Poukazovať na tých, ktorí zámerne prekrúcajú historické skutočnosti, či bagatelizujú vojnové utrpenie. A tieto myšlienky je potrebné vštepovať pred-

všetkým mladej generácii, ktorá hrôzy vojny pozná len z filmov či literatúry.

V obci už desať rokov sa pravidelne organizuje 8. mája turistická akcia, ktorá má začiatok na Námestí SNP pri pamätníku. Pripomíname si tak koniec vojny a pokojný mierový život. Akciu organizuje Základná škola s materskou školou Juraja Slávika

Neresnického a zúčastňujú sa jej deti so svojimi rodičmi a taktiež pedagógmi školy. Minulý rok sa síce pre pandémiu neuskutočnila, tento rok však v obmedzených podmienkach sme urobili vychádzku do nášho chráneného územia Gavurky. Záver akcie patrilo „opekačke“, z ktorej mali deti najväčšiu radosť. Tá už bola však v Borovom hájiku

na Rovienke, z ktorého by sa mal za pár rokov vytvoriť lesopark. Aj keď v predchádzajúci deň pršalo, nám celý deň svietilo slniečko a prezili sme spolu krásny deň. Bolo to priam symbolické, keď nevládna doba vystrieda radosťný čas.

Mgr. Ján Slosiarik

HISTORICKÉ OKIENKO

Návšteva mliekárne v Dobrej Nive

Činnosť Roľníckej mliekárne približuje reportáž v Národných novinách z roku 1901. Jej autor sa v Dobrej Nive zastavil na svojej ceste z Jasenovej na Orave do Nádľaku v dnešnom Rumunsku. Reportáž je písaná v dobovej slovenčine.

Pri obecnom dome primurovali si na mliekareň tri izby. A síce jedna je, kde odoberá sa mlieko a kde stojí alphaseparator (stroj, ktorý sladké mlieko rozdeľuje na sladkú smotanu a na mlieko, z ktorého ešte možno syr dorobiť). Tam je i kotál, kde je horúca voda na zahriatie mlieka a nádoby na mlieko. Druhá izba je na dorábanie masla. Tam je stroj na ochladenie smotany, sud na mútenie masla, stôl na vytlačanie, stoly na balenie a pumpa, ktorá zo studne pumpuje vodu, studňa je na dvore. Tretia izba je ľadoveň, tak spravená, že ľad musí sa strechou dávať dnu a schodíkmi ide sa do izby dolu ako do pivnice, z ktorej kanál vedie von do potoka. Ľadoveň musí byť tak spravená, že by ľad bol hore a otvor, vlastne ľadoveň sama, pod ľadom a nie na ľade, lebo takto môže byť stála teplotúra. Potom je ešte sieň na debny, drevo a nádoby. Vystavenie tejto mliekárne stálo asi 3 000 zl., obec dala na to miesto zdarma.

Plán na budovu a stanovy pošle ministerstvo hospodárstva a síce mliečny odbor, ta treba sa obrátiť, aby sprostredkovali zmluvu s „Hungáriou“ (vývoznou spoločnosťou masla) a prípadne pýtať odborného človeka

pre poučenie a zariadenie. S „Hungáriou“ odporúča sa urobiť zmluvu preto, lebo jednotlivcom vyvážať sa neoddá, najlepšie je mať stáleho odberateľa a ponevác ešte druhej spoločnosti niet, nuž dodávať maslo „Hungáriu“. Dobronivskej mliekarni platí za 1 kg masla 1 zl. v zime, 80 kr. v lete na stanici vo Zvolene. Železnicu do Pešti platí si „Hungária“, len dopravu za prázdne nádoby nazad platí mliekareň. Všetky nádoby a stroje dodá spoločnosť „Alphasepartor Budapešť“, ktorá na žiadosť pošle i plán mliekárne, alebo už starý dom prerobí na mliekareň, prípadne pošle znalca a zariadi všetko.

Ponevác vo Zvolenskej stlici je už viac mliekarní (v Slatine, Detve, ba i Pastuchove, dnes Pástovce), dobronivský umelecký zámočník Ján Polívka, ktorý v tom istom dome býva, kde je mliekareň, tak si osvojil zariadenie mliekárne, že podujíma celé zariadenie a vyhotovenie celkom spoľahlivo.

Musím podotknúť, že ačkoľvek jesto už viac mliekarní, napr.: za Dunajom i vo Zvolenskej, predsa dobronivská mliekareň slúži ako by príkladom všetkým, čoho dôkazom je i to, že sem chodia so všetkých strán si ju obzerať, kde chcú mliekareň založiť a že sem chodí učiť sa takí ľudia, ktorí v novozaložených mliekarniach majú účinkovať ako medzítka (poz. J.P. – medzítka z maďarského „közeg“, tu vo význame: osoba poverená kontrolou) pri dorábaní masla. Dostatočné je poslať dvoch ľudí na naučenie na 4–6 dní a

tí potom sú v stave novozariadenú mliekareň do pohybu doviest a práce vykonávať i so strojmi zaobchodiť.

Všetko dnukašie zariadenie stojí 1 500 zl. Stroje, ktoré spoločnosť „Alphasepartor“ dodá, dostanú sa na splátky pod prajnými podmienkami.

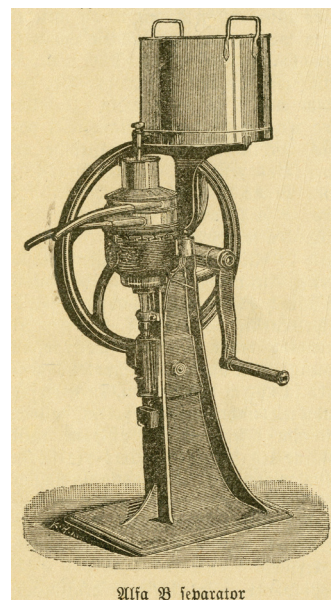
Mliekarské družstvo založí sa na účastiny, a síce každá krava jedna účastina. Na zakladačné trovy platí sa od každej kravy 1 zl. V Dobronivej takí občania, ktorí alebo z nedôveryčivosti, alebo z neznalosti, alebo z vrodenej opozície proti novotám nevstúpili do družstva, teraz vstupujú a platia vstupné 6 zl.

Nielen Dobronivci, ale aj okolití veľkostatkári Ostrolucký a Sebastiany predali ovce a idú držať kravy. Tak posledný sám drží 100 kráv a dorába maslo.

Na podpisový hárok zapísali majitelia 200 kráv. Správa pozostáva z troch údob a dozorného výboru. Každý deň pri odoberaní mlieka sú dvaja povereníci z poriadky, neplatení. Štyria ľudia sú vždy zamestnaní v mliekarni a síce pokladník a traja robotníci. Títo poslední platení sú po 15 zl. mesačne. Účtovník dostáva 4 zl. mesačne. Drevo sa kupuje, ľad dovezuje sporiadky. Poznámam, že pokladník, členovia dozorného výboru i robotníci sú len tamejší gazdovia.

Mlieko sa od každej kravy vyváža, koľko obsahuje smotany. Sú na to dlhé cievy, podobné nádobám so stupňami. Ta sa vleje mlieko, nechá sa ustáť a keď sa sadne, vidí sa, koľko má stupňov smotany. Koľko stupňov má mať najmenej a koľko najviac máva neviem, ani koľko priemerne mávajú.

Takú kravu, čo má málo stupňov smotany v mlieku oplatiť sa gazdovi nedržať a predat. Jesto potom ešte váha na mlieko so živým striebrom, ako spiritus merajú, ale manipulovanie s týmto je obtiažné.

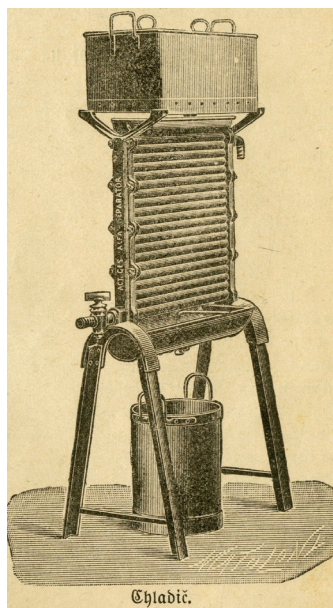

Mlieko odoberá sa ráno a večer, poľudňajšie mlieko sa neodoberá, taktiež zobraté mlieko sa neprijme. Falšovanie mlieka alebo prilievanie vody, pokutuje sa dva razy peňazite, myslím po 20 zl. – také sú stanovy – a mlieko vyleje sa na ulicu. Je to veľká hanba a jeden dva také prípady účinkujú na dlhší čas odstrašujúco. Koho tretí raz dochytiť, toho vyhodí zo spolku, a ak zapríčiní škodu pobabraným mliekom, musí škodu nahradiť.

Za liter mlieka platia 9 6/10 h., a síce mesačne. Uzniesli sa ale tak, že len rovné haliera sa budú vyplácať, t.j. 9 h. = 4 1/2 kr. za liter mlieka. Čo je vyše haliera, to sa nechá, a z tohto zlomku zozbieral sa taký zvyšok, že za dva roky investičný kapitál,

t.j. 3 000 zl. budova a 1 600 zl. stroje a zariadenie úplne zaplatili (lebo ten investičný kapitál si požičali).

Na rezervnú základinu necháva sa 1 % obratu. Ako donesú mlieko, vleje sa do alphaseparatora a tam hneď rozdelí sa na smotanu a mlieko. Toto mlieko po vybratí smotany môžu si majitelia hneď vziať domov, za čo platia t.j. odráta sa im, za 1 liter 2 haliera. Mlieko má ale ešte hodnotu 6 halierov, lebo obsahuje v sebe syr a živnosť v tej hodnote. To mlieko, čo ostane, čo si nevezmú domov, spracuje sa kľagá na syr, ale takto spracované dá iba 3-halierovú hodnotu. Potom ostane srvátka. Mlieko, ktoré berú si v cene dvoch halierov domov upotrebuje sa veľmi dobre: deťom, teliatkam a prascom. Keď krmia sa tým telce, alebo prasce pri dodatku otrúb, liter vynesie 6 h. Vidno to z toho, že keď tela prisadíme a dáme mu 500 litrov mlieka, hodno je 30 zl. To isté ale lacnejšie môžeme docieľiť, lež nie za tú cenu.

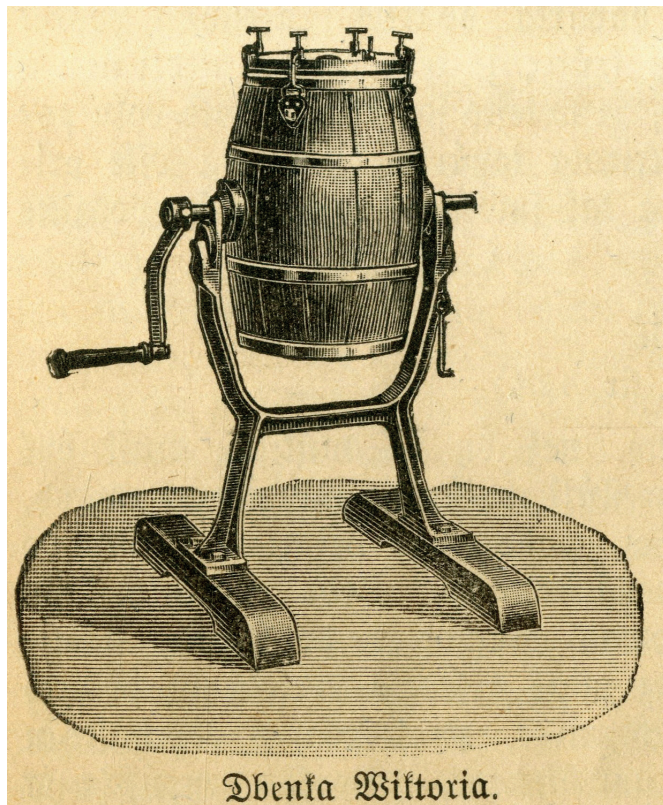

Áno, 9 6/10 h. za liter mlieka nie je mnoho, ale len tam, kde môže byť mlieko v dome odpredané, ako po mestách úradníkom, potom pri fabrikách, no nie na dedine, kde mlieko nemožno odpredať, maslo ale ďalej do mesta nesú, zmeškajú deň a príjem z masla obyčajne gazdiná zadrží, s gazdom neučtuje a v meste kúpi všelijaké čacky a nepotrebné veci. Utrži dobrá gazdiná, ktorá dva razy týž-

denne múti 2-6 Zl., kdežto v mliekarenskom družstve je to istý dôchodok pre gazdu ako by jeho plat, ktorý každého prvého v mesiaci dostane. Má 2 kravy dostane 8-10-12 zl., má 4, dostane 15-20-25 zl. Má 6 kráv, dostane 30 zl. i viac. V Dobronivej jeden gazda má 6 kráv a dostal do roka vyše 400 zl. Aká to pomoc! Prvého máš zmenku, už si istý, máš i na úroky, i na splátku, nemusíš zbožia utarmoniť, nemusíš vziať na tela alebo na ovcu. Príde ti platiť daň, už si istý, máš dostať za mlieko na prvého 10 zl. Alebo ak nemáš dlhu, dáš si do sporiteľne. Do roka nazbiera lepší gazda 200-300 zl. za 2-3 roky do 1 000 zl. Kúpiš roľu, lepšie kravy, kúpiš kostovej múčky, seješ lúky datelinou a dorobíš viac krmu. Blahobyť v obci je počiatkom rozumnosti. Bohatý je rozumnejší, probuje, mudruje, chudobný má dlhy, trápi ho to, pije, zle riadi statok.

Taká obec je prístupnejšia novotám, napreduje. Ak je panstvo v blízkosti na predaj, kúpi, ak je hoľa na predaj, kúpi. Zadné zeme neprevracia, neseje ovsík s roka na rok, netúla sa po zárobkoch, sedí doma, rozmyšľa, opatruje dobre kravy, má isté každý deň 30-50 kr. i 1 zl., nenaťahuje sa, netrápi po furmankách, nejde za „mláku“ do Ameriky, do baní pod zem, do fabrík, kde príde o zdravie, do železolejární, kde pre páľavu príde o zrak. Nestavia na kocku život, ale sedí doma, miesto pálenky pije separované mlieko, je zdravý ako buk a má úfnosť dlhy povypĺcať, čistú hlavu mať a spokojný byť.

Je málo 9 6/10 h. za liter mlieka, ale koľko to urobí do roka! V Dobronivej má 280 kráv v priemere 358 000 litrov mlieka, za čo prijali 41 000 korún a vyplatili účastiny 34 000 korún, v obci, kde predtým utržilo sa 3-4 000 zlatých za maslo, z ktorých peňazí nemal gazda nič, tam prišlo teraz za jeden rok 17 000 zl. To je peniaz, ten musí sa poznať. Taká obec, ktorá má mliekarenské družstvo, všetko platí z mlieka, daň, úroky, cirkevné a obecné prirážky, školu, faru a ešte odkladá.

Toto vo všeobecnosti. Teraz k samému manipulovaniu. Ráno o 5. a večer o 8. hodine znášajú mlieko v zatvorených nádobách, ako včely med do úľa. Rad dievčat, starých i mladých neviest, jedna za druhou v rade. V zatvorených pocínovaných nádobách, nie sechtároch, ktoré nádoby sú všetky z fabríky „Alphaseparator“ kúpené. Prídu do miestnosti, kde sa odoberá mlieko. Tam lejú mlieko cez sito do nádoby, v ktorej na prostriedku je cínovaný stĺpik, označený mierou, koľko litrov donesie to sa na tom stĺpiku pozná, pokiaľ mlieko siaha. Knižku svoju podá každá pokladníkovi, ten zapíše jej do knižky, koľko litrov mlieka vtedy oddala a zapíše i do svojej knihy, vlastne hárika. Jestli si vezme separovaného mlieka nazad, to sa jej vpiše do knižky hneď. Jestli potrebuje 1/4, 1/2, alebo 1 kg, dostane ho hneď, to sa tiež vpiše a na konci mesiaca odráta. Tak potom už doma nemútia. Načo? Kolká robota, babračka, umývačka a maslo ostarie, a tu máš každý deň čerstvé maslo koľko len chceš a lepšie, lebo maslo neslobodno vo vode vymývať, len v mlieku, aby nestratilo zo svojej chuti. To dá sa dobre len strojmi. Knižky, protokoly a všetky potrebné písomnosti má mliekareň tla-

čené a poslúži exemplármi. Sú to už dľa skúsenosti zhotovené tlačivá, primerané, praktický zavedené.

Aby nebol stisk a aby bol poriadok, narobené sú železné chodby, ako na stanicích pri kase. Dozorní povereníci, vždy a vždy iní, dajú pozor na poriadok, čistotu a na správne manipulovanie. Menovite čistota sa odporúča, čisté kravy, čisté ruky, čisté nádoby – na to všetko majú právo po domoch dozerať. Jestli im je mlieko podozrivé, dajú ho osobitne na váhu, od chorej kravy sa mlieko neprijme. Týždeň pred a týždeň po otelení sa mlieko neprijme. V ten deň keď sa behá, mlieko sa neprijme.

Keď som ja tam bol, vlastne deň predtým, oddali 1367 litrov mlieka, cez zimu mali dni, keď len 600 litrov mlieka oddali. Mlieko z nádoby, kde sa odmeralo, dá sa do druhej a tá nádoba dá sa do kotla, kde je vriaca voda a mlieko sa tu zohreje na 34°. Takto zohriate mlieko vleje sa do alphaseparatora. Je to stroj na odlučovanie sladkej smotany od mlieka, ktorý dvaja ľudia krútia. (Pán farár hovorí, že motor petrolejový, ktorý stojí 500-600 zl., bol by omnoho lacnejší, ako ľudská sila, t.j. za dva roky by sa vyplatil sám.

Preto pri novozakladaní odporúčal by sa motor.) Stroj má nádobu, do ktorej leje sa mlieko, v nej sú plechové tanieriky, jeden na druhom pokladené, ktoré pri jednom okružení kolesa zvrtnú sa 150 ráz. Touto ukrutnou rýchlosťou rozdelí sa mlieko na smotanu, ktorá hneď tečie lievikom v jednu stranu, kdežto separované mlieko tečie v druhú stranu. V alphaseparatore na spodku po mútení vždy nazbiera sa za hrst blata pri všetkej čistote mlieka.

Mlieko si alebo hneď domov berú, alebo sa robí z neho syr.

Smotanu nesú do druhej izby a tam je prístroj na chladenie smotany. Je to stroj s cínovanými rúrkami, cez ktoré ustavične pumpuje sa voda. Smotana naleje sa hore a steká dolu tými rúrkami, kým

dolu stečie, celkom ochladne. Lebo voda je na toľko studená, že rúry, v ktorých sa pumpuje, vždy studené udržuje.

Táto smotana dá sa do suda veľmi čisto držaného a vždy celkom suchého. Jedno dno pripevní sa krútkami a to tak prilieha na sud, kde je kaučukový pás okolo, že nič nevytečie. Na dne je malé okienko so sklíčkom. Sklíčko pri mútení celkom smotanou obelie, keď sa ale maslo zmúti, nuž je sklíčko už celkom čisté. Sud je na dvoch oskách cez poly pripravený, ako brús, a keď sa krúti, smotana v ňom hádže sa sem i tam, z jedného dna na druhé a tak sa zmúti.

Potom sa maslo vyjme a dá sa na okrúhly bukový stôl, ktorý má na prostriedku upevnený valec, ale nie okrúhly, lež vrúbkovitý. Tento valec sa valká po masle a tak všetku srvát-

ku z masla povytlačá. Masla sa neslobodno rukou dotknúť, všetko robí sa drevenými lopatkami i do štvorhrannej formy. Päť- desaťkilové kusy masla balia sa do pergamenového papiera a do debny ukladajú. Potom sa maslo uloží do ladvne. Každý druhý deň posieľa sa do Pešti.

Stroje tu spomenuté najlepšie vidno v ilustrovanom cenníku továrne „Alphaseparator“. Preto som sa ani nepokúsil dopodrobna ich opísať a obmedzil som sa len na približné označenie strojov pri mliekarni upotrebovaných.

Toto bol krátky nástin mliekarnie, nakoľko som to za krátke štyri hodiny poobzeral a o jej vedení poučiť sa mohol.

PRAMENE:

BESEDNICA: Výlet na Dolnú zem. Národné noviny,

9.mája 1901, č. 54 s. 2-3 a pokračovanie 11.mája 1901, č. 55 s. 3.

Obrázky sú prevzaté z Tranovského evanjelického kalendára na rok 1901. Ján Slávik v článku Mliekárské družstvá na stranách 120 až 124 opisuje činnosť mliekárne v Dobrej Nive.

Národné noviny vydávané v Uhorsku odoberali Slováci nielen na území dnešného Slovenska, ale aj v dnešnom Maďarsku, Srbsku, Rumunsku a v Amerike. To isté platí aj o Tranovskom ev. kalendári, ktorý si aj chudobné rodiny, kupovali ako jedinou knihu za celý rok.

Popis obrázkov: 1. Separátor. 2. Chladič. 3. Dbanka „VIKTÓRIA“. 4. Prístroj na miesenie masla.

Ján Polc

OBEČNÉ SPOLKY

Prvá turistická akcia novej sezóny

Spolok dobronivských turistov v prvú májovú nedeľu zorganizoval prvú spoločnú nenáročnú turistickú akciu. Naším cieľom bol Náučný turistický chodník – Čajkovské bralie, ktorý sa nachádza v juhozápadnej časti Štiavnických vrchov. Aj keď trasa bola na začiatok sezóny primeraná, nočný dážď rozmočil terén a trochu sťažil celú turistiku. Mali sme možnosť prejsť Soviou dolinou a vystúpať k zaujímavým skalným výtvorom, ktoré „ymodelovala“ príroda. Tou najzaujímavejšou bola Kamenná žaba. Vzhľadom na časovú rezer-

vu sme sa niektorí rozhodli predĺžiť turistiku výstupom na najvyšší vrchol levického okresu – Vartu. Sice po neznácom chodníku, ale s pomocou GPS sme poľahky našli k nemu cestičku. Cesta po hrebeni, riedkym cerným lesom, bola pre všetkých veľmi zaujímavá, príjemná a dala zabudnúť aj na blato, ktorého bolo na prístupovej ceste všade dosť.

Záver celodennej akcie bol venovaný návšteve Hronského Beňadika, a to Bazilike minor sv. Benedikta a prehliadke kláštora. Dominantná stavba viacerých z nás zaujala už predtým, ale nikdy nebola príležitosť ju navštíviť. Pútavý výklad sprievodkyne

a malé občerstvenie v čajovni kláštora, len umocnili zážitky z celého dňa.

Za dodržania hygienických opatrení je možné uskutočniť aj takéto akcie. Veď

pobyt v prírode v tejto dobe priaznivo vplyva nielen na fyzické, ale najmä na psychické zdravie každého človeka.

Ján Slosiarik

PRÍSPEVKY ČITATEĽOV

Odpadové hospodárstvo v našej obci.

Cieľom každej zdravej spoločnosti je čisté a pekné životné prostredie. V našej obci sa touto

problematikou zaoberáme už niekoľko rokov ale zatiaľ bez adekvátnych úspechov. Začiatok starostlivosti o odpadové hospodárstvo,

nám zadefinoval zákon 79/2015 Z.z. Zákon o odpadoch, kde presne sa píše, čo treba urobiť v nasledovných rokoch. V zákone sa uvádza čo bude platiť v roku 2021, čo v roku 2023 čo v roku 2026 a čo v roku 2035. Samospráva týmto zákonom dostala krásnych 20 rokov na vyriešenie odpadového hospodárstva

na svojom vlastnom území. Tento rok našej obci prejde 6 rokov a teda ostane nám len 14 rokov na vyriešenie a synchronizovanie sa so zákonom o odpadoch. Veľká výhoda našej obce je že už má vybudovaný zberný dvor. Teda za tých 6 rokov sa dokázal vybudovať zberný dvor, za čo by som chcel predchádzajúcemu vedeniu obce poďakovať. Už treba iba nadviazať na správne rozhodnutia, ktoré

budú ovplyvňovať budúcnosť nás všetkých po stránke ekologickej aj finančnej. Cieľom je znížiť skládkovanie v roku 2035 na 10 %. Ako sa to dá docieľiť? Docieľiť sa to dá len jednou jedinou variantou, ktorú popíšem neskôr. V súčasnosti sa vedenie obce zaoberá myšlienkou, kúpiť pre každú domácnosť kompostéry. Veľmi správne rozhodnutie pre riešenie problému obciam, ktoré do teraz spali a

takto narýchlo zaplátajú svoju neodbornú neschopnosť aby naplnili literu zákona. Určite ste si všimli že z ulíc boli stiahnuté veľkoobjemové kontajnery na konáre a trávu. Zákon naozaj definuje, že takto sa zelený odpad nemôže od obyvateľov zbierať. Do dnešného dňa t.j. 17.05. nám nikto neoznámil, čo so zeleným odpadom. Už v prvom týždni od stiahnutia kontajnerov, som pobil kopec zeleného odpadu, vyvezeného poza dedinu. Takto by to nemalo byť. Nehovoriac, že ďalší zelený odpad skončil v nádobe na komunálny odpad. Určite tento počin, nám na konci roka spôsobí, navýšenie poplatku za komunálny odpad. Vedenie obce chce nakúpiť pre každý dom, kompostér. Pre kompostovanie v rodinnom dome je však potrebný kompostér o veľkosti aspoň 1600 litrov resp. 2x800l. Cena takéhoto kompostéru sa pohybuje cca 120 € za jeden kompostér. Počet domov je cca 600 x 120 € = 72 000 €. Takáto suma nás bude stáť kompostér pre domácnosť. Z obecného rozpočtu. Pýtam sa či kompostér splní účel? Prešiel som si záhrady domácností a prišiel som na neskutočnú realitu. Vo viac ako 90 % domácností sa už kompostovisko, hnojisko či dokonca kúpený kompostér nachádzajú. Nie sú tam len tento rok, sú tam viac rokov. preto sa mi natíska otázka, keď už kompostovisko daná domácnosť má, prečo sme stále v rovnakej kategórii vytriedenosti? Obec nákupom kompostérov sa

v nasledujúcich rokoch neposunie s terajšej vytriedenosti do lepšej a tým nezvýšime vytriedenosť na požadovaných aspoň nad 60 %. Cena skládkovania v našej kategórii od 30 % do 40 % je 22 €, od 40% do 50% je 18€, od 50% do 60% je 15€ a nad 60% je

11€ daná zákonom za tonu odpadu na skládke. Preto to budú vyhodnené peniaze z obecného rozpočtu a teda nás všetkých daňových poplatníkov. A z ďalšieho hľadiska sa nám bude cena za komunálny odpad každý rok dvíhať. Takže už sa nebude platiť 25 € za osobu a rok ale určite viac.

Ako teda chceme dosiahnuť zvýšenú vytriedenosť odpadu v obci na viac ako 60 %? Zelený

odpad počas sezóny teda apríl až október, začať zbierať pred každým domom. Zákon uvádza interval 2 x za mesiac. Aby sme predišli zbytočným zápachom a hnilobným procesom, by som zelený odpad zbieral 4 x mesačne teda 1 x za týždeň. Každá domácnosť by dostala nádobu hneď v objeme buď 120 litrov alebo 240 litrov, podľa potreby a obsahu zeleného odpadu v danej domácnosti. Táto nádoba by sa svojpomocne s našimi pracovníkmi, každý týždeň zbierala priamo pred obydľou občanov. Následne by sa na Zbernom dvore, pripravoval kompost. Takto by sa vedel zhodnotiť všetok zelený odpad z domácností. Ďalšia položka odpadu, ktorá sa má začať zbierať od 06.2021 je kuchynský odpad. Aj tento odpad by sa zbieral buď priamo pred domácnosťou, alebo by sa vytvorili stojiská v dostatočnom množstve v celej obci, aby občan mohol kedykoľvek tam kuchynský odpad doniesť. Tento odpad počas sezóny apríl až október by sa zbieral 2 x za týždeň, alebo 8 x mesačne a mimo sezóny 2 x mesačne. Každá domácnosť by dostala 10 litrovú nádobu priamo do domácnosti. Aj s tohto odpadu, by sa pripravoval kompost na zbernom dvore. Na zvýšenie vytriedenosti odpadu však musíme do každej domácnosti ešte zabezpečiť komplet nádoby na triede-

ný odpad. Najviac odpadu v domácnosti sa tvorí práve v kuchyni. Tak treba do každej domácnosti dať komplet nádoby na plasty, sklo, papier a tetrapack o objeme najmenej 25 litrov na nádobu. Táto varianta nám zabezpečí aj do budúcnosti, tú vytriedenosť ktorú budeme potrebovať. Na tento variant budeme potrebovať nasledovný rozpočet: 240 litrová hnedá nádoba 40 €, 10 litrová nádoba na kuchynský odpad 4€ a nádoby na separovaný odpad 36 € . Cena spolu je 80 € x 600 domácností = 48 000 €. Týmto variantom sa posunieme z aktuálnej kategórii 30 % - 40 % do kategórii nad 60 %. Cena zo zákona za skládkovanie v tejto kategórii je daná na 11 € za tonu odpadu. Pri tomto variante, ostaneme pri aktuálnom poplatku za komunálny odpad, pretože celý poplatok nám pokryje komplet náklady za odvoz biologického ako aj

kuchynského odpadu. Taktiež z dlhodobého hľadiska aj nádoby, ktoré bude potrebné nakúpiť sa vedia zaplatiť z tohto poplatku a nehovoriac o tom, že aj nemalé peniaze v budúcnosti občanom ušetrí.

Žijeme v krásnej obci s dobrou polohou, ktorej kataster je bohatý na zdroje pitnej vody. Tu som sa dostal k ďalšiemu odpadu a tým je vývoz žump a fekálií. Naším cieľom je, aby sme aj túto problematiku, mali na poriadku, kým nebude napojená a skanalizovaná celá obec do Novej ČOV. V našej obci sa bude dať denne vyvážať len 5000 litrov, čo je len 1 fekál, ktorý sa následne bude aplikovať do Novej ČOV. To znamená že za mesiac sa vyvezie 20 fekálov, za 8 mesiacov sezóny sa vyvezie 160 fekálov. V súčasnosti naša kapacita Novej ČOV, nedokáže spracovať väčšie množstvo vývozov. Na

celú činnosť by postačoval jeden zamestnanec, ktorý by sa krásne popri vývozoch dokázal starať napr. o oba cintoríny a v zimnom období o údržbu komunikácií.

Posledná varianta je ešte začať intenzívne využívať Zberný dvor. Výhoda Zberného dvora v našej obci je že sídli hneď vedľa areálu pila, kde sa dá rozšíriť na naše kompostovisko. Zberný dvor a pila je krásny areál, na odpadové hospodárstvo v našej obci a pre budúcnosť aj Mikroregiónu. Verím, že sa nám to spoločne podarí.

Spoločne potom vytvoríme adekvátne VZN o odpadoch pre našu obec, kde jasne zadefinujeme pravidlá aj pre komodity ako stavebný odpad, obuv, textil, pneumatiky a pod. Musíme dosiahnuť stav aby občan bol motivovaný, nesmie za žiadnu z komodít prinesených na zberný dvor platiť. Ak áno môžeme odpad okolo dediny zbierať stále. Je dôležité aby zberný dvor bol otvorený aspoň 3x v týždni a prvú sobotu v mesiaci a občan sa naučí na daný čas, ten sa tiež nesmie neustále meniť.

Pripravil som tieto varianty, pre lepšie odpadové hospodárstvo v našej obci. Zavedenie ich do

praxe bude ešte chvíľu trvať. Preto vás chcem požiadať o spoluprácu a podnety týkajúce sa našej obce. Podnety mi posielajte na môj email : odpady@niva@gmail.com, sociálne siete, do poštovej schránky na Mlynskej 71/13, alebo na tel.čísle 0905974019.

Ján Ukrop

poslanec OZ a predseda
Komisie životného prostredia,
pôdohospodárstva, obchodu,
služieb a cestovného ruchu

Stanovisko obce

Vedenie Obce Dobrá Niva sa nestotožňuje s takto prezentovanými názormi poslanca Jána Ukropa k danej problematike. V prezentovanom článku sú uvedené informácie, v ktorých nie sú uvádzané objektívne analyzované údaje a tým pádom prezentovaný pohľad na danú problematiku je výrazne skreslený. Danej problematike bude na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva venovaný samostatný bod rokovania programu, v ktorom bude mať poslanec Ján Ukrop možnosť podrobne prezentovať svoj projekt, jeho čiastočné výsledky a najmä informačné zdroje a prepočty odkiaľ čerpal údaje k finančnej analýze svojho projektu a jeho záverom, o ktorých písal vo svojom článku.

NÁVRAT-RDZO

Občianske združenie NÁVRAT-RDZO vzniklo v roku 1997 s cieľom zabezpečiť doliečovací proces látkovej a nelátkovej závislosti. Od založenia sídlime na Kráľovej v katastri Dobrá niva. Akreditáciu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR sme získali v roku 2006 a od tej doby bola pravidelne predĺžovaná. V zariadení poskytujeme pobytové opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK) pre klientov mužského pohlavia, ktorí v deň nástupu do zariadenia dosiahli plnoletosť. Kapacita nášho zariadenia je od jeho založenia rovnaká – 12 osôb. Naše zariadenia zamestnáva 7 ľudí z toho sú 3 sociálni pracovníci, 1 psychologička a 3 pracovníci, ktorí sa venujú klientom počas ich nácviku pracovných zručností. Ďalej

klienti majú k dispozícii využiť aj našim centrom zabezpečenú psychoterapiu, muzikoterapiu a arteterapiu.

V našom zariadení pracujeme s klientom v dvoch liniách. Psychická a pracovná. Po psychickej stránke sa snažíme s klientom pracovať v rámci skupinovej a individuálnej práce. Klient na pravidelných skupinách otvára rôzne témy jeho osobného života, prežívania bežného dňa otvára spomienky a opätovne rieši situácie v ktorých zlyhal v čase, keď ešte užíval návikové látky. V rámci nácviku pracovných zručností sa snažíme u klienta opätovne vytvoriť pracovný návik, vyplniť jeho voľný čas a vytvoriť zdravý životný režim. Kľúčovú úlohu zohráva možnosť dať klientovi pocit zodpovednosti a dôležitosti. Našou snahou je preto vybrať takú prácu, ktorej výkon bude mať u klienta taký efekt, že niečo

znamená a jej úžitok nebude mať len dočasný charakter ale aj dlhodobý, aby sa kedykoľvek mohol k jej výsledkom vrátiť. Klientom vytvárame charakter práce nácviku pracovných zručností hlavne v oblasti hospodárstva a stavebníctva priamo v našom centre. V centre máme vytvorené podmienky pre drobno-

chov a kultivujeme pôdu, zveľadujeme prostredie vidieckej časti Zvolena. Zapájame sa do rôznych projektov, pomocou ktorých sa môžeme realizovať a klientom dávať tak príležitosti na zmenu svojich postojov a myslenia.

Mgr. Jakub Grančay

Foto: NÁVRAT-RDZO

Alkoholik, narkoman, gambler – človek na okraji spoločnosti, ktorý si za svoj osud môže sám. Možno práve toto si pomyslia niektorí z nás pri stretnutí s takýmito ľuďmi. Mnohí z nich ale ani netušia, že je to diagnóza ako každá iná aj keď určite s mnohými svojimi špecifikami. Nech sa na týchto ľuďoch dívame akýmkoľvek spôsobom, isté je, že toto nemali v pláne. Skúsme si ich predstaviť ako malé deti, ktorými bezpochyby boli. Deti so svojimi snami a prirodzenou túžbou po láske. V ich životoch však nastali okolnosti, situácie,

ktoré smerovali ku vzniku závislosti. V neposlednom rade tu zohrali svoju úlohu aj ich určité predispozície, ktoré sa vopred dajú len veľmi ťažko odhadnúť či priamo určiť. Nie je totiž pravidlom, že závislý človek musí mať zlú výchovu, či mať priamo závislého rodiča. Keď sa už ale človek v tomto probléme ocitne, bezpochyby potrebuje pomoc, sám sa totiž z bludného kruhu závislosti nedokáže vymaniť. V tomto bode by sme sa mohli začať baviť o tom, kto akou mierou prispieva k ďalšiemu smerovaniu svojho osudu. Podporiť preto ľudí,

ktorí nastúpia liečbu či resocializáciu? Ľudí, ktorí sa rozhodli o svoj osud zabojsť, využili pomoc, ktorá im bola ponúknutá a snažia sa o zmenu vo svojich životoch. Asi áno, myslím, že si ju zaslúžia, pretože svojou zmenou v postojoch a pohľadoch neurobia spokojnejšími len seba, ale aj svojich najbližších, svoje okolie, spoločnosť. A tí ktorí sa o to nepokúsia či stále zlyhávajú? Možno nemajú dosť síl, či rezignovali ... týchto ľutovať nebudeme, ale potom ani pacienta so srdcovo-cievnyim ochorením, ktorému lekári nariadili diétu a zmenu životosprávy a on sa napriek tomu podľa toho neriadi. Či on je menej zodpovedný za svoj život? Ľudská povaha je žiaľ už raz taká, stále v nás budú tendencie ako so životom tak trochu vybabrať, preto budeme hľadať jednoduchšie cesty, ktoré ako neskôr zistíme málokedy vedú k niečomu zmysluplnému. Preto tu stále budú závislosti rôzneho druhu a ochorenia, ktoré si z istej časti zapríčiňujeme sami.

Pri alkoholikovi, narko-

manovi či gamblerovi však žiadne lieky a diéta nepomôžu. Áno – diéta vo forme absolútnej abstinencie je jediná cesta. Abstinencia je ale zmena myslenia, ktorá nemôže u závislého človeka nastať zo dňa na deň. Obnovenie pracovných návykov, zodpovednosť, spoľahlivosť. To všetko sú cnosti, ktoré závislým chýbajú. V resocializačných zariadeniach ich získavajú a stotožňujú sa s nimi. My čo s týmito ľuďmi dennodenne pracujeme vieme, že to nie je nemožné. A vieme aj to, že postupne sa z veľkej časti ľudí, ktorí stáli na spomínanom okraji spoločnosti stávajú jej právoplatnými členmi, dobrými synmi, dcérami, partnermi, rodičmi, ľuďmi. Skúsme sa na nich pozerať práve týmto spôsobom, nezatvárajme oči pred týmto problémom a nečakajme na to, že nám závislosť zaklope na dvere. Myslieť si totiž, že v našej rodine sa to nemôže stať by bolo veľkou chybou.

PhDr. Peter Schmiedl

Foto: NÁVRAT-RDZO

ASISTOVANÉ SČÍTANIE

Vážení spoluobčania,

práve prebieha asistované sčítanie určené všetkým obyvateľom, ktorí sa nemohli sčítať sami elektronicky. Splňte si svoju povinnosť a sčítajte sa na kontaktnom mieste v obci na adrese Obecný úrad Dobrá Niva, alebo požiadajte o mobilného asistenta na čísle 045/538 23 52. Asistované sčítanie prebieha do 13. júna 2021.

Sčítanie je povinné pre občanov starších ako 18 rokov, neplnoletých musia sčítať rodičia, či zákonní zástupcovia (zákon NR SR č. 223/2019 Z. z. o sčítaní

obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Za nesplnenie povinnosti sčítať sa hrozí obyvateľom pokuta od 25 € do 250 € (§ 30, ods. 1 citovaného zákona).

V obci Dobrá Niva je k 26. 05. 2021 sčítaných 1830 obyvateľov, t. j. 97,03 %. Preto prosíme občanov, ktorí nemali možnosť sčítať sa, alebo si nie sú istí, či sčítanie prebehlo, aby navštívili kontaktné miesto na Obecnom úrade v Dobrej Nive alebo telefonovali na tel. číslo 045/538 23 52.

ĎAKUJEME!!!

ŠPORT

Virtuálny Podvihorlatský maratón

Štefan Polc v nedeľu 16. mája 2021 úspešne odbehol svoj v poradí 176. maratón - Podvihorlatský maratón, ktorý sa kvôli pandemickým opatreniam bežal virtuálne. Štefan si vybral trať ulicami obce Dobrá Niva. Do cieľa dobehol s pekným časom 4 hodiny 54 minút. Predbežne je vo svojej kategórii na prvom mieste. Gratulujeme!!!

V jeho mene sa chceme poďakovať všetkým, ktorí ho povzbudzovali a pomáhali mu pri zdaní ďalšej 42,195 km trati. Najmä spolubežcom na niektorých úsekoch: Andrejovi, Magduške a Radke, ako aj členom Športklubu Dobrá Niva za podporu a povzbudzovanie. Pri tejto príležitosti vznikol aj rozhovor so Štefanom Polcom, ktorý si môžete pozrieť na www.youtube.sk (*Rozhovor s maratónskym bežcom Štefanom Polcom*), ktorý natočil Ján Cúth.

OZNAMY

**Oznamujeme občanom,
že boli pokosené veľké plochy v cintorínoch.
Z dôvodu sťažností od majiteľov hrobových miest v minulom roku,
sa nebude vykášať medzi hrobmi, nakoľko dochádzalo k ich zašpineniu.**

ŠTATISTIKA

Štatistika obyvateľstva v obci Dobrá Niva:

Apríl 2021

Prihlásení na trvalý pobyt: 1

Počet narodených detí: 1

Počet sobášov: 2

Odhlásení z trvalého pobytu: 3

Počet zomretých: 3

Počet obyvateľov k 30. 04. 2021: 1848

**Obec Dobrá Niva, ako zakladateľ Sociálneho podniku Obecné služby Dobrá Niva, s.r.o.
so sídlom Námestie SNP 47/9, 96261 Dobrá Niva**

Vyhlasuje výberové konanie

Názov Funkcie: Konateľ - riaditeľ Sociálneho podniku Obecné služby Dobrá Niva s.r.o.

Rozsah pracovného úväzku: plný úväzok 1,0

Predpokladaný dátum nástupu: 1.7.2021

Mzda (brutto): 1150 € + osobné ohodnotenie

Kvalifikačné predpoklady:

- Ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa technického alebo ekonomického zamerania, prípadne v odbore právo, humanitné vedy alebo manažment.
- Prax min. 2 roky v práci so znevýhodnenými / zraniteľnými osobami (def. v zák. 112/2018 § 2 ods. 5 a 6)
- Komunikatívnosť, organizačné a riadiace schopnosti
- Kreativnosť, empatia, bezúhonnosť
- Znalosť práce s počítačom (Word, Excel, Internet, e-mail)
- Vodičský preukaz sk. B

Náplň práce:

- Riadi a koordinuje činnosti obchodnej spoločnosti - sociálny podnik
- Tvorí, predkladá a zabezpečuje realizáciu stratégie rozvoja spoločnosti, identifikuje podnikateľské a obchodné príležitosti,
- Zodpovedá za obchodné výsledky, hospodárenie spoločnosti a plnenie strategických plánov,
- Vede obchodné rokovania a uzatvára zmluvné vzťahy v rozsahu schválených kompetencií,
- Zodpovedá za plnenie uznesení valného zhromaždenia a dozornej rady, realizuje optimalizačné opatrenia, riadi, vedie a motivuje zamestnancov spoločnosti.
- Dbá na sledovanie hlavného cieľa obchodnej spoločnosti, ktorým je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, prostredníctvom podpory zamestnanosti znevýhodnených, a zraniteľných skupín obyvateľov a vytváraním nových pracovných príležitostí.

Zoznam požadovaných dokladov:

1. Žiadosť o zaradenie do výberového konania
2. Štruktúrovaný životopis s uvedením podrobných informácií o odbornej praxi
3. Doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní
4. Vízia, poslanie a ciele Sociálneho podniku Obecné služby Dobrá Niva s.r.o., s výhľadom na 5 rokov vypracovaná uchádzačom v požadovanom štandarde v rozsahu najviac 5 strán formátu A4,
5. Čestné vyhlásenie o zdravotnej spôsobilosti na výkon obsadzovanej funkcie
6. Čestné vyhlásenie o tom, že uchádzač nemá záznam v registri trestov

Dátum a miesto podania žiadostí o zaradenie do výberového konania:

Uchádzači o pracovné miesto doručia svoje žiadosti o zaradenie do výberového konania najneskôr do 15.06.2021 v uzatvorenej obálke (rozhodujúci je dátum uvedený na poštovej pečiatke) na adresu:

Obecný úrad Dobrá Niva
Námestie SNP 47/9
96261 Dobrá Niva

s označením „Výberové konanie – konateľ Sociálneho podniku“ – NEOTVÁRAŤ!

Dátum výberového konania: 17.6.2021 - kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov.

Je jar a my sa rodíme.

MLÁĎATÁ V PRÍRODE NIE SÚ OPUSTENÉ
Ich mama je nablízku.

**NESPRÁVAJTE
SA HLUČNE!**

**ZVÝŠTE OPATRNOSŤ
A NEPÚŠTAJTE VOĽNE
SVOJE PSY!**

**NÁJDENÝCH MLÁĎAT
SA NIKDY
NEDOTÝKAJTE!**

Ďakujeme, že sa v prírode správate ako zver :)

WWW.POLOVNICKAKOMORA.SK